

SOKOL

SOKOL - SAMIZDAT SOKOLA LIBEREC 1
BETA VYDÁNÍ 2011 není určeno pro tisk

SOKOL JAKO SAMIZDAT

Text: **Jarina Žitná**

editorial

„Hic Rhodos, hic salta!“ řekli prý kdysi Řekové chlubilovi, který tvrdil, že na ostrově Rhodu výborně skákal. „Tady jsi na Rhodu, tady skákej!“ Tady dokaž, co jsi a co umíš!“

Dnes jsme v podobné situaci. Je nutno dokázat, že za něco stojíme a umíme si poradit. Všichni víme, že byl právě zrušen (doufejme, že dočasně) časopis Sokol. Časopis, který spojoval členy sokolského hnutí, informoval je o událostech, poskytoval rady a pokyny jak k práci metodické, tak i vzdělavatelské. Myslím, že je nám všem jasné, že kde není, ani „na smrt nebere“ a že se s tímto faktem musíme nějak vyrovnat. Organizace, jako je Sokol, bez spojovacího článku, jakým byl časopis, však prostě existovat nemůže. Potřebujeme ho – a nemusí být právě na křídovém papíře s barevnými ilustracemi.

Vzhledem k tomu, že byla redakce časopisu zrušena, domnívám se, že není jiná možnost, než si pomoci sami využitím moderní techniky emailů a internetu. Ve srovnání s kvalitou současného časopisu, bude můj pokus nedokonalý – ale domnívám se, že může alespoň trochu pomoci v práci metodické i vzdělavatelské. Bude ovšem záležet na jednotlivých župách, jestli tento „samizdat“ vezmou na vědomí a budou ho používat. Kromě toho si myslím, že podobná myšlenka napadne více lidí a možná, že se nám může podařit využít iniciativy zkušených cvičitelů, vzdělavatelů a činovníků „zdola“, což by odpovídalo dávné sokolské praxi, kdy další cestu, kterou se chceme a budeme ubírat, určovalo především samo hnutí.

Takže zahajuji první číslo „samizdatu“ začátkem ledna 2011 a doufám a budu se snažit pokračovat každý měsíc. Přesné údaje, kde bude možno uvedený materiál najít, uvádím na konci tohoto vydání a pošlu na župy emailem. Budu vděčná za každou zprávu, kterou mi potvrdíte, že takto amatérsky vydávaný časopis sledujete, stejně jako za každý příspěvek, který by bylo možno použít, tak, aby získané zkušenosti a vědomosti se stávaly majetkem všech a my všichni jsme je mohli tvořivě využívat a rozvíjet.

Nazdar!

PF - RECEPT DO ROKU 2011

„Vezme se 12 měsíců, očistí se od veškeré zlomyslnosti, chamtivosti a nenávisti. Každý měsíc se rozkrájí na 30 nebo 31 dílů s výjimkou února, takže zásoba vydrží na celý rok. Potom se každý den upraví tak, že se vezme jedna porce důvěry, jedna dávka poctivé práce, dvě dávky dobré nálady, přidají se tři vrchovaté lžíce optimizmu, čajová lžička snášenlivost, zrnko trpělivosti a špetka taktu. Všechno se zalije bohatě láskou. Takto připravené se ozdobí kytičkou pozornosti a podává se s milým úsměvem a dobrým přátelským slovem!“

Vybráno z knihy Z. Holcové „Květy myšlenek“

OBSAH

PŘEDNÁŠKA SESTRY ANNY HOGENOVÉ	8
METODIKA	12
Cvičení s lanem	13
Hry – nejen pro děti	20
Pořadová	24
„O DUŠI NÁRODA“ XVII	28
HISTORICKÉ UDÁLOSTI VE SVĚTLE DNEŠKA	32
...A TO JE TA KRÁSNÁ ZEMĚ...	38
ZÁVĚR SAMIZDATU SOKOL LEDEN 2011	44

Přednáška sestry Anny Hogenové

Přednesená na srazu župních vedoucích žen a seniorek 16. října 2010
a na žádost všech přítomných sester zapsaná v Praze, dne 13. 11. 2010.

ODPOVĚDNOST A VLASTENECTVÍ.

Žijeme v době příliš pozdní. Čím je tato doba typická? Především tím, že „každý má svou pravdu“. Mluvíme o pluralitě pravd. Samozřejmě, že taková situace vede k relativismu, který všichni nelibě neseme, a jsme z toho velmi smutní.

I velmi nevzdělaní lidé tak získávají pocit, že jejich pravda je ta nejvyšší a všichni ostatní by se měli správně podle ní chovat.

Vzdělání tak ztrácí na hodnotě, zdá se zbytečné, vždyť se většinou prosadí ten, kdo vzdělaný není, pak dostane informacemi nabitě poradce, a ti mu vše potřebné řeknou. „Placaté myšlení“ se objevuje téměř všude a je vydáváno za myšlení praktické, pragmatické, jež potřebuje současný trh. A co je v postmoderní době důležité? Přece jedině trh. Tržním potřebám se musí vše podřít, vzdělání, kultura, věda – naprosto vše. Proto jsou také nejdůležitější čísla, která vedou k popisu výhodné tržní spekulace v našem podniku, a firmou se stává naprosto vše. Firemně musí myslet i učitel, lékař, umělec o právnících a ekonomech ani nemluvě – ti jsou z podstaty vždy firemními bytostmi.

Jak v takové situaci vypadá odpovědnost každého jednotlivce za celek? Jak je tomu s vlastenectvím? Obojí je takřka zbytečné, protože o všem rozhodují čísla o zisku prostřednictvím ekonomie na trhu. Trh se stal nejvyšším bohem. Vše mu posluhuje. Proč by to neměl dělat Sokol? Vlastenectví a odpovědnost se staly něčím, o čem se mluví jen okrajově, je i dost těch, kteří pod těmito pojmy téměř nic nenacházejí. Přesto neškodí si připomenout: Duchovní Evropa má tři prameny.

Je jím řecká spekulace, křesťanská niternost a osvícenství. To první je počátkem, skrývajícím v sobě spoustu ještě neuskutečněných možností, které čekají na naše objevy, niternost křesťanská s sebou přináší zázrak lásky, především lásky odpouštějící jako nejlepšího modu proti zlu kolem nás a v nás. Osvícenství je onen racionalismus, kterým se dnes každý ohání jako jedinou spásou.

Ale k nám, lidem ve střední Evropě patří i starověké Řecko se svou ideou kalokagathii a s arété mezi tělem a duší. Zatímco Američan si vystačí s racionalismem a s náboženstvím – my Evropané máme ještě něco, co je nesmírně hluboké, krásné a neopakovatelné. To je dědictví antiky, které potkáváme na každém kroku. Sem nepatří jen staré antické architektonické památky, ale je to i dialog jako jádro demokracie a svobody. Je to péče o duší (epimeleia), je to technai (péče o tělo). To by samo ale nestačilo, je nevyhnutelné obě péče vyaretovat, harmonizovat a to způsobem, jenž je nenásilný, laskavý a milý. Máme jen velmi málo institucí, kde něco podobného ještě žije. Patří sem Sokol. Jde o instituci, která v sobě skrývá všechny prameny duchovní Evropy, najdeme zde antiku, křesťanskou niternost i racionalitu. Něco podobného nemá žádná jiná tělovýchovná organizace. Proto je Sokol místem, kde se setkávají lidé nikoli proto, aby spolu soupeřili, bojovali, realizovali se v potřebě prosadit se za každou cenu, vždyť život je jen boj!

Zde jde o setkávání, které „aretuje“ všechny bytostné síly jednotlivých členů, kde se musí pečovat nejen o zdatnost těla, ale musí se setkávat duše s duší. Otázka je: jak může být člověk odpovědný za své rozhodnutí, řídí-li se jen svými poradci. Nemá vlastně názor, přebírá je. Pak se ovšem odpovědnost rozpustí v šumu, jak to vidíme dnes velmi často kolem sebe. Základem odpovědnosti z filosofického hlediska je diarchie (napětí) mezi legalitou (zákony) a legitimitou (svědomím).

Bez toho podstatného napětí není mravnosti, není spravedlnosti. Myslitelem takto vysvětlené odpovědnosti je francouzský filosof Emmanuel Lévinas (1906 – 1995). Je známo, že Hannah Arendtová (1906 – 1975) navštívila ve vězení Adolfa Eichmanna, mluvila s ním nesčetněkrát. Napsala

knihu „Eichmann v Jeruzalémě“, kde poprvé naprosto jasně nám sděluje, že Adolf Eichmann je člověkem bez skrupulí, bez svědomí. Nikdy nepochopil, že jeho rozhodnutí (Endlösung der jüdischen Frage) bylo zločinné, odvolával se na zákony své doby, nemohl pochopit, že by mohly vůbec existovat a platit zákony všeobecné lidskosti. Nepochopil svědomí, prostě je neměl. Hannah Arendtová se obává, že v nové době přibývá podobných lidí, kteří nemají skrupule, nemají svědomí, dokonce ani nevědí, že by je měli mít. Obává se takových jedinců, mohli by znovu udělat to, co tu bylo ve čtyřicátých letech minulého století. A proto je nutné učit naše děti asymetrické odpovědnosti, která je vždy větší odpovědností za druhé. V odpovědnosti nemohou platit zákony trhu, které se dnes prosazují jako jediný zdroj spravedlnosti a smysluplnosti, čemuž pomáhají naši politici, ale i lidé z oblasti kultury atd. Jakým vlastencem může být člověk, který vyznává jen peníze? Zde vše končí. Proto jsme velmi rádi, že v Sokole je stále ještě prostor pro pravou odpovědnost a neokázalé vlastenectví. Vzpomeňme jen na naše legionáře na Sibiři v letech 1918 – 1920, jak se organizovali, čemu věřili, čím se nechali vést. Byla to hlavně idea Sokola. Vždyť si říkali „bratře“, sokolsky jednali a žili. Je dobré bránit to, co se takto osvědčilo!

Přednáška je podnětem k zamyšlení, ale i k jednání, zaujímání postojů.
V současnosti se tomu nemůže vyhnout žádný slušný člověk!

METODIKA

„Posilujem s Waldemarem!“
Záznam lekce probrané na lednovém semináři
„Nejenom pohybem živ je Sokol“.

Text: **Jarina Žitná**

Gumové lanko na posilovací cvičení. Dostanete ho v železářství v metráži. Rozdělte je na díly po 250 cm, zatavte konce a na koncích uvažte smyčku pro ruce, případně je smyčky možno navlékat i na nohy.

Lanko je všestranně využitelné, s jeho pomocí můžeme posilovat různé svalové skupiny – cvičíme proti přirozenému odporu tohoto netradičního náčiní. Je ovšem nutné držet ho stále napjaté mírným tahem do stran. Výjimku tvoří pouze cviky na uvolnění.

Ve cvičení ženských složek obecně využíváme hudbu, která činí pohyb zajímavější, automaticky umožňuje větší intenzitu cvičení a působí blahodárně i na psychiku cvičenek. Při použití hudebního doprovodu je třeba dbát na soulad pohybu s hudbou, dodržovat frázování, tempo, charakter hudby, změnu hudebního motivu vyjadřovat i změnou pohybu. (Pokud ve cvičení používají hudbu i muži, platí pro ně stejná pravidla.)

Ke cvičení zaměřenému na posilování a zvyšování kondice jsem zvolila známé a oblíbené melodie nazpívané Waldemarem Matuškou. Stejně dobře ovšem můžete využít i jinou hudební předlohu odpovídající svým charakterem připravenému cvičení. Jednotlivé vazby je možno kombinovat, spojovat, cvičit ve dvojicích – to vše přispívá k pestrosti cvičebního programu a budí zájem cvičenek.

Při cvičení nezapomínejte dbát na správné držení těla a dýchání. Volba obsahu cvičebního programu závisí na věkové kategorii i na kondiční vyspělosti cvičenců.

Základní držení lanka:

a) lanko přeložené na polovinu, obě smyčky v levé ruce, pravou uchopíme lanko v polovině

b) lanko držíme na obou koncích, držení zpevňujeme ještě přišlápnutím jednou nebo oběma nohama

c) cvičení ve dvojicích – cvičenka drží v pravé svůj konec lanka, v levé konec lanka protějšší cvičenky (lanka ve středu zkřížit!)

d) vlastní varianta držení i postavení cvičenek
pokud možno – ne kolem krku!!

Pozor! Při cvičení s lankem složeným na polovinu a držení na koncích v polohách „připažit“ a „vzpažit“ máme ve skutečnosti držení širší než je čisté připažení nebo vzpažení – poloha paží tu odpovídá šířce přeloženého lanka!

a) lanko přeložené na polovinu ZP – stoj spatný – připažit, lanko před tělem dole „Slavíci z Madridu...“

Předtaktí – zvolna vzpažit, lanko nad hlavu rovně – výdrž – zvolna připažit, lanko před tělem dole

1) Melodie – beze slov

I. 1 – 3 skrčit předpažmo, lanko na prsa rovně
II. 1 – 3 připažit

III. – IV. = I. – II.

V. – VIII. = I. – IV.

IX. 1 – 3 mírným hmitem stoj – paže vlevo
otočit hlavu vlevo
1 – 3 mírný podřep – připažit,
lanko před tělem dole

XI. – XII. = IX. – X. ale opačně

XIII. – XVI. = IX. – XII.

2) „Nebe je modrý a“

I. 1 – 3 výkrok levou vzad dovnitř – připažit,
lanko před tělem dole

II. 1 – 3 přenos na pravou – předpažit,
lanko před tělem rovně

1 – 3 přísunný krok levou stranou

IV. 1 – 3 výkrokem levé stranou
stoj únožný pravou

V. – VIII. = I. – IV. ale opačně

IX. – XVI. = I. – VIII.

3) „vím, co se bude dít...“

- I. – IV. 1 – 12 přísunným krokem levou stranou
a výkrokem levé stranou stoj únožný
pravou – náklon vlevo – čelnými kruhy
a oblouky paže vlevo
hlava sleduje pohyb paží
- V. – VIII. = I. – IV. ale opačně
IX. – XVI. = I. – VIII.

4) „žízeň je veliká...“

- I. – VIII. = 1) I. – VIII.
IX. – XII. = 2) I. – IV.

5) „dobře vím...“

- I. – IV. 1 – 12 přísunným krokem levou stranou
a výkrokem levé stranou podřep únožný
pravou – úklon vpravo – připažením
a čelnými kruhy a oblouky vzpažit,
lanko nad hlavu rovně
hlava sleduje pohyb paží
- V. – VIII. = I. – IV. ale opačně
IX. – XVI. = I. – XVI.

6) „žízeň je veliká...“

- I. 1 – 3 krok levou vpřed
předpažit pravou vzhůru dovnitř,
levou dolů dovnitř, lanko před tělem
- 1 – 3 krok pravou vpřed
předpažit levou vzhůru dovnitř,

- III. – IV. = I. – II. pravou dolů dovnitř,
lanko před tělem svise
- V. – VI. 1 – 6 připažit, lanko před tělem dole,
předpažením a kroužky před tělem
vzhůru vzpažit
- VII. – VIII. 1 – 6 zvolna připažit, lanko před tělem dole
- IX. – XVI. = I. – VIII. ale postupujeme vzad

Opakujeme 3x (i nezpívané !)

7) „žízeň je veliká...“

- 1 – 3 výkrokem levé zevnitř
stoj zánožný pravou
předpažením předpažit vzhůru povýš,
lanko před před tělem vzhůru rovně
- II. 1 – 3 přenosem na pravou
a přinožením levé stoj
předpažením připažit,
lanko před tělem dole
- III. – IV. = I. – II. ale opačně
- V. 1 – 3 výkrokem levé zevnitř poskok na levé,
pokrčit přednožmo pravou
předpažením vzpažit,
lanko nad hlavou rovně
- VI. 1 – 3 krokem pravé vzad zevnitř
a přinožením levé stoj
předpažením připažit,
lanko před tělem dole
- VII. – VIII. = V. – VI. ale opačně

V dalších taktech libovolně opakovat a kombinovat uvedené motivy.

U dalších vybraných písní uvádím pouze vhodné pohybové motivy, jejich řazení a opakování závisí na cvičitelce. Frázování je jednoduché a dá se dobře rozeznat.

„Nebeskej kovboj...“

1)

I.	1	výkrok levou stranou
paže vlevo, tah lankem do stran
	2	přinožením pravé mírný podřep
uvolnit tah lanka
	3 - 4 = 1 - 2	

II. = I.

III. - IV. = I. - II. ale opačně

2) = 1) ale - vzpažit, v liché době tah do stran, v sudé uvolnit

3)

I.	1 - 2	výkrokem levé
stranou podřep únožný pravou
úklon trupu i hlavy vpravo
vzpažit, lanko nad hlavou rovně
	3 - 4	výdrž
II.	1 - 2	přenosem podřep únožný levou
úklon trupu i hlavy vlevo
lanko nad hlavou rovně
	3 - 4	výdrž
III.	1	přenosem na pravou
podřep únožný levou
úklon vlevo lanko nad hlavou rovně
	2	přinožením levé stoj - vzpřim
lanko nad hlavou rovně
	3 - 4 = 1 - 2	

IV. = III.

V. - VIII. = I. - IV. ale opačně

4)

ZP - stoj - předpažit, lanko před tělem rovně - poskoky snožmo (pérování) se střídavým natáčením boků vlevo, vpravo - paže tah střídavě vlevo, vpravo (protipohyb)

5)

I.	1 - 4	čtyři kroky vpřed (L,P,L,P)
předpažením a kroužky před tělem
vzhůru vzpažit
II.	1 - 4	čtyři kroky vzad (L,P,L,P)
předpažením a kroužky před tělem
dolů připažit
hlava stále sleduje pohyb paží.
(Cvičenky čelem k HT)

III. - IV. = I. - II. ale v 1. době III. taktu výkrokem levé půlobrat vlevo (cvičenky pravým bokem k HT)

V. - VI. = III. - IV. (cvičenky zády k HT)

VII. - VIII. = III. - IV. (cvičenky levým bokem k HT)

Mezitakt - obrat nejkratší cestou (vlevo) k HT - připažit, lanko před tělem dole a celou vazbu opakovat vpravo, tzn. vycházíme vždy pravou a všechny obraty jsou vpravo (čelem, levým bokem, zády a pravým bokem).

6)

I.	1 - 4	čtyři kroky vpřed (L,P,L,P)
předpažením vzpažit,
lanko nad hlavou rovně
II.	1 - 2	výkrok levou stranou
a přinožením pravé mírný podřep
(přídup) - mírný úklon vlevo
lanko nad hlavou rovně
	3 - 4 = 1 - 2	ale opačně
III.	1 - 4	čtyři kroky vzad (L,P,L,P)
předpažením připažit,
lanko před tělem dolů
IV.	1 - 2	výkrok levou stranou
a přinožením pravé mírný podřep

paže vlevo dolů, lanko dole rovně

3 – 4 = 1 – 2 ale opačně (Cvičenky čelem k HT)

V. – VIII. = I. – IV. ale v 1. době V. taktu výkrokem levé půlobrat vlevo (Cvičenky jsou pravým bokem k HT)

IX. – XII. = V. – VIII. (Cvičenky jsou zády k HT)

XIII. – XVI. = V. – VIII. (Cvičenky jsou levým bokem k HT)

8)

I. 1 – 4 stoj – vzpažit pravou, upažit levou,
lanko šikmo nad hlavou

II. 1 – 4 připažit

III. = I. ale opačně

IV. = II.

V. 1 výkrok levou stranou – skrčit připažmo,
lanko na lopatky rovně
2 krok zkřížmo pravou před levou
3 krok levou stranou
4 přinožením pravé mírný podřep (přídup)

VI. = V. ale opačně VII. – VIII. = V. – VI.

9)

I. 1 výkrok levou stranou
2 krok zkřížmo pravou před levou
3 krok levou stranou
4 přinožením pravé mírný podřep (přídup)
úklon vlevo
5 = 1. – 4 době čelnými oblouky vpravo vzhůru
paže vlevo dolů (lanko stále napnuté!)

II. = I. ale opačně

Pokračování příště!

HRY – NEJEN PRO DĚTI

HRY PRO TRÉNINK MOTORIKY A POSTŘEHU

Běh s nafukovacím balonkem

Vytvořte družstva (počet závisí na množství cvičenců). Každé družstvo potřebuje jeden nafukovací balonek. Úkolem cvičenců je překonání určitého úseku během, oběhnutí mety a dotek míče o stěnu za metou, návrat na startovní čáru (cíl) a předání míče dalšímu závodníkovi. Při plnění úkolu je nutno balonek neustále odrážet otevřenou dlaní. Jestliže spadne na zem, je nutno ho sebrat, vrátit se na startovní čáru a znovu vyběhnout na trať. Hraje se „štafetovitě“ – vítězí družstvo, které splnilo úkol nejdřív.

S balonkem přes překážky

Opět se hraje jako štafeta. Závodník se balonku smí dotýkat a tím ho udržovat ve vzduchu pouze pálkou – vystřiženou ze staré krabice, létajícím talířem nebo ping-ponkovou pálkou. Cestu má ovšem ztíženou předem nastavenými překážkami, balonek musí udržet ve vzduchu při přeskočení lavičky nebo kozy, při podlézání náradí, kličkování mezi překážkami, případně i při přenášení nějakého lehkého materiálu. Spadne-li někomu balonek, musí se vrátit na start a opakovat úkol (dlouho to však trvá!), nebo je vyřazen z další hry.

Kolotoč

Vedoucí se postaví doprostřed tělocvičny, stejný počet cvičenců se postaví do řady po jeho pravé i levé ruce. Řada cvičenců po jeho levé ruce je obrácena stejným směrem jako on, cvičenci po jeho pravé straně jsou postaveni opačně (všichni tedy poběží vpřed!!). Všichni se pevně uchopí za ruce a útvar se začne otáčet ve směru hodinových ručiček, vedoucí tvoří střed a pohybuje se téměř na místě. Čím je cvičenec blíže k vnějšímu okraji řady a čím je otáčení útvaru rychlejší, tím je jeho úloha těžší a nebezpečí přetržení řady (působení odstředivé síly) snadnější. Jestliže se řada přetrhne, udělejte oběma cvičencům čárku křídou na čelo. Během hry by měli cvičenci postupně zaujmout všechna místa na obou stranách řady. Vítězí hráč s nejmenším počtem čárek na čele.

HRA PRO TRÉNINK OBRATNOSTI, RYCHLOSTI A VYTRVALOSTI

Kombinovaný běh

Vyznačte start a obrátku závodu (nejlépe pevným nářadím). Cvičenci závodí buď jako jednotlivci, nebo jako družstva štafetovým způsobem. První úsek závodu (start, obrátka, cíl) běží normálním způsobem, po dohmatu na cílovou metu ihned pokračují dál, tentokrát skoky po jedné noze. Třetí úsek se běží pozpátku, čtvrtý po čtyřech, pátý cvalem stranou, šestý skoky snožmo. Zaznamenejte čas! Pokud zvolíte štafetový způsob, předávejte štafetu buď po absolvování všech úseků za sebou, u méně zdatných je možno měnit závodníky třeba po absolvování dvou nebo tří úseků. Nedopusťte, aby ve snaze o co nejlepší výkon a o rychlost závodníci jednotlivé úseky třeba i neuvědoměle „šidili“ a uznávejte pouze perfektní splnění jednotlivých úkolů.

HRY BY NEMĚLY CHYBĚT HLAVNĚ V HODINÁCH MLÁDEŽE.

NEZAPOMEŇTE VŠAK NA PŘEDEM PERFEKTNĚ VYMEZENÁ PRAVIDLA, NAPROSTOU NESTRANNOST ROZHODČÍCH A – DŮLEŽITÉ – UKONČETE HRU, DOKUD VŠECHNY CVIČENCE BAVÍ.

Použitá literatura: „Encyklopedie her“ Miloše Zapletala.

Fotografie: Marek Hrdina

POŘADOVÁ

Text: **Jarina Žitná**

NEOBLÍBENÁ, ALE NUTNÁ PRO RYCHLOU A JEDNOZNAČNOU ORGANIZACI CVIČENCŮ.

Všechny povel je nutno vyslovit klidně, dostatečně hlasitě (křičet je zbytečné!) a jasně. Každý povel se skládá z návěstí („vpravo“) a výkonného povelu („v bok!“) Mezi oběma slovy je nutno udělat nepatrnou, ale významnou pauzu, aby si cvičenci stačili uvědomit, co se od nich bude chtít. Vlastní výkonný povel je nutno zdůraznit.

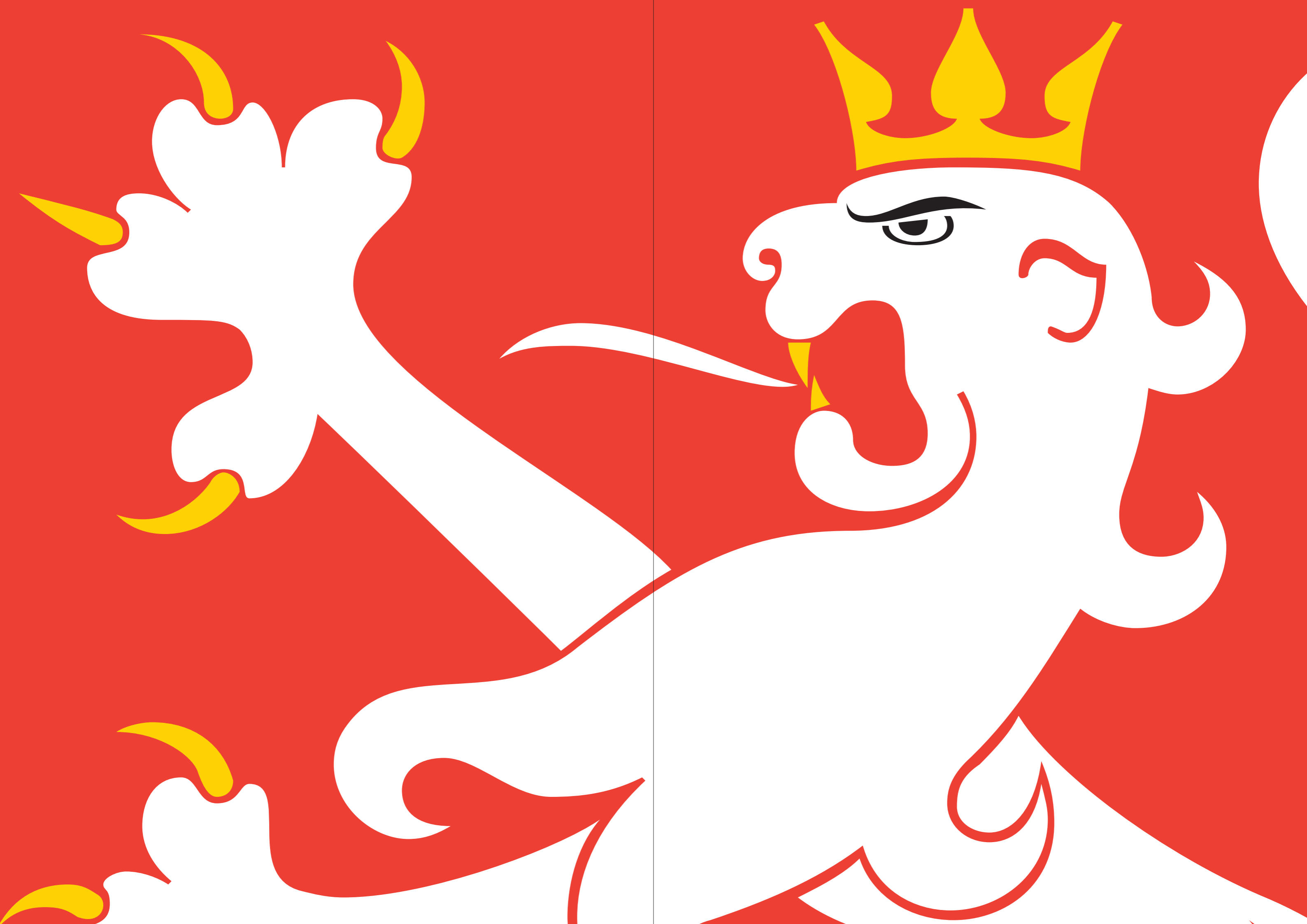
PAMATUJME! JAKÝ JE POVEL, TAKOVÉ JE I JEHO PROVEDENÍ!

Základní povelová technika při nástupech, začátcích cvičební hodiny atd.

- 1)** Začátek hodiny, cvičenci jsou ještě rozptýleni. Povel musí začínat oslovením jednotky: „Cvičenci (žáci, sestry, cvičitelé, družstva atd) na můj povel – končit!“ Všichni se zastaví na svých místech v pozoru, čelem k velícímu cvičiteli.
- 2)** „Cvičenci v řad (těsný řad, dvojřad, zástup apod.) nastoupit. Je možno použít i „v družstva nastoupit!“ První cvičenec se řadí vedle vedoucího, po jeho levé ruce! Pokud se jedná o zástupy, nastupuje za vedoucího vždy první cvičenec druhého zástupu zprava (tzn. v trojstupu je to prostřední zástup!) Cvičenci by měli nastoupit v pozoru a okamžitě se vyrovnat.
- 3)** Povel „Pozor!“ a „Vyrovnat!“ se používá po postoji „v pohovu“!
- 4)** Při přebírání vedení je nutno začít oslovením jednotky, za kterým musí opět následovat slova „na můj povel!“ Tím ukazuješ, že přebíráš vedení, jinak nemusí nikdo poslouchat!
- 5)** Pozor! Před úvodním povel je nutno rozvážit, jak bude budoucí útvar stát a zaujmout místo tak, aby se po úvodním povelu už velící cvičitel nemusel hýbat z místa, neměl by přecházet jinam!

Vzhledem k blížícímu se sletu, budeme nuceni věnovat se pořadovým a usnadnit si tak práci při nástupech velkých celků na Strahově i na župních sletech. Výhodné je vysvětlit cvičencům, proč pořadová používáme a hlavně! Nikdy nepoužívejte procvičování pořadových za trest!

Pokračování příště

„O DUŠI NÁRODA“ XVIII

Text: **Jarina Žitná**

Tuto stať jsem začala psát loni jako reakci na vystoupení televizního politického komentátora, obdivovatele všeho cizího a nevážícího si českých příspěvků ke kulturnímu bohatství lidstva. I když se snažím být ve svých úsudcích a jednání tolerantní, zmíněná slova mne „zvedla ze židle“ a rázem jsem si uvědomila, jak je takové nekompetentní a zkreslené vystoupení nebezpečné právě v dnešní době. Dovolte mi tedy, abych tuto stať (v časopise Sokol už vyšla 17x) ukončila na stránkách internetu. Takže dnes: „O duši národa“ po osmnácté.

Politické i kulturní podmínky života evropských národů se stále měnily – a právě od malého národa vyžadovaly maximální úsilí o zachování jazyka a národní identity. Pokračující doba upřednostňovala nové myšlenky, které se často svářily se současnou politickou skutečností.

Je pravda, že za osvětlené vlády Marie Terezie a jejího syna svobodomyšlného Josefa II. se poměry v českých zemích přece jenom měnily k lepšímu a umožňovaly vývoj hnutí za svobodu národní i občanskou.

České národní hnutí se vyznačovalo uvědomělou láskou k mateřskému jazyku, usilovalo o kritické poznání nejstarších českých dějin, staré literatury a vědeckého probádání českého jazyka. Působení romantismu, snaha dokázat velkou a slavnou českou minulost, snaha o povznesení národního jazyka vedlo dokonce ke vzniku dokonalých padělků (Rukopis Zelenohorský a Královédvorský), které měly probouzet národní hrdost a přesvědčení o oprávněnosti buditelských snah! Češství je uváděno v souvislost se slovanstvím, které v této době hraje důležitou roli. Politické snahy jdou ruku v ruce s programem mravního a kulturního povznesení – nestačí být pouze Čechem, ale každý Čech má být vzdělaný a poctivý. (O jednotlivých významných buditelích jmenovitě až příště!)

Z taktických důvodů se snažení o vzdělání národního jazyka a kultury z ohledu na cenzuru záměrně vyhýbalo politickým narážkám a zjevným ambicím. Politické touhy pronikají do literatury teprve po roce 1840. Vlivem brožur a novin (často tajně dopravovaných přes hranice) přibývá občanů získaných pro program liberálně demokratický, který žádá rovná politická práva pro všechny, ustavení zákonodárných sněmů volených ze všeho občanstva, vypracování nové, svobodné ústavy země, uzákonění svobody tisku, svobodu shromažďovací a zabezpečení základních občanských práv. Do života měl vstoupit nový národ politický, jehož hlavní vrstvou se měli stát měšťané a sedláci. Právě v tomto směru se projevovala angažovanost a břitké pero novináře Karla Havlíčka Borovského, což vedlo k jeho perzekuci a pozdějšímu vyhnanství.

Obdobné politické snahy nebyly v Evropě pouze českým specifíkem. Situace v Evropě – a co je pro nás nejdůležitější – v rakouském mocnářství se přiostrhovala. Evropa nezadržitelně spěla k revoluci.

Panský stav vystupoval od r. 1848 na českém sněmu stále razantněji, požadoval přímou zodpovědnost vlády za své činy, žádal, aby sněmu byl předkládán ke schválení finanční rozpočet. Bohužel, vláda ovládaná konzervativní politikou Metternichovou, zůstávala v odporu proti těmto požadavkům. Vzhledem k nedostatečnému vzdělání širokých vrstev obyvatelstva, dostává se do popředí studentstvo jako hlasatel nových myšlenek. Je třeba si také uvědomit vliv, který měla na Evropu i na naše země francouzská revoluce. Po odstoupení Metternicha byl 15. března vydán císařský manifest – sliboval svolání stavovského výboru všech zemí, aby se usnesl na své budoucí konstituci.

Co se podařilo v Uhrách, které se staly samostatným státem, neprosadilo se v zemích koruny české. Ty zůstaly jako dřív pouze provincií Císařství rakouského. Nakonec byl císař nucen vyhovět alespoň částečně českým požadavkům – povolil konstituční zákonodárny sněm, rovnoprávnost češtiny s němčinou v úřadech i ve školách. Také všichni úředníci měli ovládat oba jazyky. Češi se s touto konfesí celkem spokojili a začali připravovat příští český sněm. V této době se – na rozdíl od Maďarů – stavěli za požadavek jednotné říše. Vzhledem k politickým poměrům začali také pomýšlet na sjednocení slovanských národů. Sjezd slovanských národů svolaný do Prahy se vyslovil pro přetvoření Rakouska ve spolek rovnoprávných národů a ostře protestoval proti útisku Slovanů v Prusku, Uhrách a Turecku. Dnes je nutno obdivovat, kam až tehdejší čeští politici dospěli nejen po stránce politické, ale i etické. Snažili se dokázat, že „Slované jsou hodni svobody. Prostředkem k jejímu získání je mravný život a mravní síla. Bude-li v nás mravní síla, pronikne jedna myšlenka, jedna vůle, tělo celého národa. Všechno, co je pod sluncem, převyšuje síla mravná!“

Byla zřízena prozatímní vláda v Praze, připravoval se český sněm, ale o svatodušním pondělí 12. června 1848 došlo k bouři vyvolané v podstatě zmatečnými informacemi, radikálními hesly a rostoucím napětím mezi vojskem a ozbrojenými studenty. Toto revoluční povstání, které postavilo Prahu na barikády a bylo krutě potlačeno rakouským generálem Windischgratzem a jeho děly, zůstává sice i dnes ukázkou odvahy a úsilí o svobodu, ale ve skutečnosti zničilo všechny získané výsledky opatrných, ale taktických českých politiků. Byl rozpuštěn Národní výbor, v Praze byl vyhlá-

šen stav obležení a jedině, co české politice zbylo, byla účast na říšském ústavodárném sněmu ve Vídni.

Tento sněm se sešel v polovině července a měl výraznou většinu slovan-skou. 7. září byla uzákoněna velká reforma, kterou se rušilo poddanství. Prvně od středověku padl rozdíl mezi občany urozeného a poddanského původu, sedláci se stali plnými vlastníky svých gruntů a byli zproštěni dávek a roboty. Téhož dne, tedy 7. září však došlo k revolučnímu výbuchu i ve Vídni, císař Ferdinand se uchýlil do Olomouce, generál Windischgratz opět uplatnil sílu svého vojska a povstání potlačil.

Vzhledem k obecnému neklidu v Uhrách, na Slovensku i v Chorvatsku byl nakonec ústavodárny sněm přeložen do Kroměříže, naděje Čechů se však nesplnily. Místo jimi navrhovaného federalistického zřízení získal převahu směr centralistický. Spojení zemí koruny české bylo zavrženo. 7. března 1849 byl zemský sněm předčasně rozpuštěn a byla vydána tzv. oktrojovaná ústava vypracovaná vládou.

Výsledky dlouhodobého českého úsilí v těchto událostmi nabitých časech sice ani zdaleka nebyly takové, jak si Češi přáli a potřebovali, přesto však mělo toto období velký význam pro uvědomění různých vrstev obyvatelstva a je nutno obdivovat a respektovat nelehkou a cílevědomou práci těch, kteří ovlivňovali nejen politickou, ale i kulturní sféru našich zemí!

Použitá literatura:

Josef Pekař – Dějiny československé
František Palacký – Dějiny národa českého
Sborník – Co daly české země Evropě a lidstvu

HISTORICKÉ UDÁLOSTI VE SVĚTLE DNEŠKA

Použitá literatura: Peter Furtado – „1001 dnů které otřásly světem“

Všem čtenářům je jistě jasné, že v tomto výčtu nebude možné zachytit ani zlomek světového dění – ale všechny ty minulé události jsou součástí historie lidstva a současné životní prostředí i kultura jsou výsledkem dějů této dávné i nedávné historie – stejně tak i my dnes jsme společnými tvůrci budoucnosti světa.

Kolem 6. ledna

4 př.n.l. – narození Ježíše Krista. Přesné datum narození není v podstatě známo. Podle Nového zákona se tak stalo v době panování krále Heroda, ten však zemřel r. 4 př.n.l. – t. j. 4 roky před obecně uznávaným datem Kristova narození. Ranní křesťané oslavovali Ježíšovo narození ještě 6. ledna, teprve od čtvrtého století se slaví 25. prosince.

Leden r. 638

Arabové vznesli nárok na Jeruzalem – o rok dříve obsadili celou Syrii a Palestinu s výjimkou Cesareie a Jeruzalema. Město bylo vydáno, křesťané v něm měli zaručenu ochranu pod podmínkou placení tributu, židé však byli vypovězeni. Jeruzalem zůstal pod arabskou kontrolou do r. 1090.

Leden 1605

Bylo vydáno jedno z největších děl evropské literatury, „Don Quijote“ Miguela de Cervantes.

1. ledna 1782

Otevřen první železný most na světě. Překlenul řeku Severn v Anglii –úplně nová technologie ve stavebnictví.

1. ledna 1801

Vzniká Spojené království Velké Británie a Severního Irska.

1. ledna 1925

Erwin Hubble objevil nové galaxie ve vesmíru. Rozdělil je na tři typy: spirálovité, eliptické a nepravidelné. Dokázal, že vesmír je mnohem větší než se předpokládalo a kromě toho že se rozpíná, což znamená, že se ostatní galaxie od nás vzdalují.

6. ledna 1838

Samuel Morse zahájil revoluci elektronického spojení světa. Kromě telegrafu vymyslel také abecedu skládající se z teček a čárek a v říjnu 1837 na ni získal patent.

7. ledna 1610

Průlom v astronomii. Galileo objevil domácky vyrobeným dalekohledem čtyři měsíce obíhající kolem planety Jupiter. Zároveň zjistil, že Měsíc není hladká koule, jak ji popisoval Aristoteles, ale že se podobá povrchu Země. Obhajoval Koperníkův revoluční systém, který tvrdil, že planety obíhají kolem Slunce a ne naopak, což mu vyneslo nepřátelství církve.

8. ledna 1959

Fidél Castro se stal kubánským premiérem. Po nešťastném začátku revoluce a ukryvání v horách zahájil protiofenzivu, diktátor Battista uprchl, nahradila ho vojenská junta, která se zhroutila, armádní jednotky zastavily boje a Castro vstoupil do Havany. Nastolil marxisticko – leninský režim a stal se spojencem Ruska.

10. ledna 1356

Karel IV. přetvořil ústavu Svaté říše římské. Nové postupy volby byly vyhlášeny ve Zlaté bule (zlatá pečeť – bulla aurea). Kandidát, který získá většinu hlasů přebírá okamžitě vládu. Pokud by se však volitelé nedohodli a do 30 dnů nikoho nezvolili, měli by zůstat o chlebu a vodě pokud volba nebude řádně dokončena!!

10. ledna 1863

Zahájen provoz na první podzemní dráze, tzv. Tube v Londýně. První den se na ní svezlo 41 tisíc pasažérů.

10. ledna 1946

První zasedání Spojených národů. OSN se schází s nadějemi na mírovou spolupráci, ale začíná právě studená válka. Ta ještě zesílila, když se ústředí OSN přestěhovalo z Evropy do New Yorku.

16. ledna 1920

V USA začíná éra prohibice - to je zákazu výroby, prodeje, dovozu i vývozu opojných nápojů – alkoholu. Hnutí za střídmost vzniklo a uplatňovalo se v některých státech už koncem 19. století a plně se rozvinulo v letech první světové války. Ve svých důsledcích však nakonec způsobilo tajnou výrobu a podloudný obchod s alkoholem a růst zločinnosti. Prohibice byla zrušena až v roce 1933.

20. ledna 1942

Konference ve Wannsee za předsednictví Reinharda Heidricha připravuje plán vyhlazení židovské rasy. Nacistické vedení schvaluje tzv. „konečné řešení“ – evakuovat a zlikvidovat evropské židy ve vyhlazovacích táborech na východě Evropy.

20. ledna 2009

Barack Obama se stává prezidentem Spojených států. Je prvním prezidentem tmavé pleti v USA. Volební kampaň se nesla pod heslem: Změna, které můžeme věřit!“ Ve volbách se mu podařilo získat celonárodní podporu. Přísahu složil před předsedou Nejvyššího soudu USA a pak následoval inaugurační projev.

21. ledna 1793

Francouzský král Ludvík XVI. byl popraven gilotinou. Jeho poprava zahájila nejkrvavější část revoluce a způsobila roztržku mezi Francií a zděšenou Evropou.

22. ledna 1848

Začíná „zlatá horečka“ v Kalifornii. Na území kapitána Suttera byl nalezen zlatý prach, což bylo ohromným lákadlem pro zlatokopy, později i obchodníky všeho druhu. Ti často pochodili lépe než zlatokopové. Např. první kalhoty Leviho Strausse byly prodány horníkům. Do r. 1860 stoupl počet obyvatel ze čtrnácti na 380 tisíc.

22. ledna 1901

Úmrtím britské královny Viktorie končí jedna éra. Bylo jí 81 let. Své královské povinnosti plnila svědomitě a dlouho. Královská propaganda ji proměnila téměř v bohyni a úcta, kterou vzbuzovala v Anglii byla klíčem k přežití monarchie ve Velké Británii.

22. ledna 1905

Krvavá neděle v Sankt Petěrburku, která ve svých důsledcích proměnila stávkovou vlnu v revoluci roku 1905. Demonstrace byla naprosto pokojná, zúčastnili se jí muži, ženy a děti nesoucí náboženské ikony. Při příchodu k Zimnímu paláci carská garda zpanikařila a do demonstrantů vystřelila. Většinou se udává, že zahynulo kolem tisíce lidí.

26. ledna 1926

J. L. Baird poprvé předvedl veřejnosti televizi. Svůj první televizor sestavil z krabice na klobouky, nůžek, látacích jehlic, čoček ze světel jízdního kola, krabice na čaj a množství pečetního vosku a lepidla. To byl tedy začátek královny moderních sdělovacích prostředků.

27. ledna 1944

Leningrad byl vysvobozen z obklíčení. Německá vojska blokovala Leningrad od zimy 1941. V obležením městě zahynulo víc než 1,2 miliony civilistů, kteří byli decimováni hladem, nemocemi i německým soustavným bombardováním. Pomoc obleženému městu zajišťovala jediné cestu přes Ladožské jezero. Do obrany se zapojilo civilní obyvatelstvo včetně dětí. Město však udrželo i svůj kulturní život – premiéra Šostakovičovy sedmé symfonie (Leningradské) byla v srpnu 1942 vysílána tlampači do celého města.

27. ledna 1945

Postupující Rudá armáda osvobodila koncentrační tábor Osvětim a Březinka. Odhaduje se, že tam zahynulo mezi milionem a čtyřmi miliony lidí. Byly nalezeny plynové komory a spalovací pece. Němci se je pokusili zničit, je však možné, že je zničili až rozzuření ruští vojáci. Od r. 1947 zde odhalila polská vláda muzeum a význam místa uznalo i Unesco, které je prohlásilo za součást světového dědictví.

28. ledna 1973

Zastavení palby ve Vietnamu. USA uzavírá s vietnamskou vládou dohodu. Po odchodu Američanů, byl Severní a Jižní Vietnam sjednocen silou.

28. ledna 1986

Americký raketoplán Challenger po startu explodoval. Za 70 vteřin dosáhl výšky 14 a půl kilometru a rychlosti 3200 km v hodině. Všech sedm členů posádky zahynulo. Katastrofa tvrdě zasáhla americký kosmický program a starty raketoplánů byly skoro na tři roky zastaveny.

30. ledna 1933

Hitlerovo jmenování kancléřem je možno považovat za konec německé demokracie. Obavy z jeho vlivu a moci se postupem času zvětšovaly – za pár měsíců byl z něho diktátor a hrozba celému demokratickému světu.

30. ledna 1948

Hinduistický fanatik zavraždil na náboženských slavnostech v Dillí otce nenásilné občanské neposlušnosti Mahatma Gándhího. Pro svět to byl otřes a ministerský předseda Néhrú s úspěchem vyzýval veřejnost ke klidu, protože jakékoliv násilí by bylo urážkou Gánhího a jeho úsilí.

31. ledna 1977

V Paříži bylo otevřeno supermoderní Centre Pompidou. Byla tím tak splněna myšlenka francouzského prezidenta Pompidoua vybudovat ve středu města umělecké centrum výtvarného umění, hudby, divadla, filmu a literatury. Aby byl co nejvíce rozšířen prostor uvnitř budovy, všechno vedení je vedeno na její vnější straně v barevném potrubí. V současnosti je Centrum nejznámějším uměleckým střediskem Paříže, denně ho navštíví průměrně 25 tisíc návštěvníků.

V LEDNU VŠAK NESMÍME ZAPOMENOUT NA JEDNO VÝROČÍ, KTERÉ SE NÁS BEZPROSTŘEDNĚ TÝKÁ. JE TO SMRT ČESKÉHO STUDENTA JANA PALACHA, KTERÝ V LEDNU 1969 DOBROVOLNĚ ZVOLIL STRAŠNOU SMRT UPÁLENÍM – JAKO PROTEST A VÝSTRAHU OKUPANTŮM, KTERÉ JSME DLOUHÁ LÉTA POVAŽOVALI ZA PŘÁTELE.

...a to je ta krásná země...

VÍTE, JAK JE TO DÁL? VÍTE, ŽE ŽIJEME „V ZEMI KRÁSNÉ, ZEMI MILOVANÉ“, V ZEMI VE STŘEDU EVROPY – V SAMÉM JEJÍM SRDCI? TO, CO ČLOVĚK MILUJE, MĚL BY TAKÉ ZNÁT. MĚL BY ZNÁT SVAHY KOPCŮ A HOR NAŠÍ ZEMĚ, OKUSIT VODU Z JEJÍCH STUDÁNEK A VYKOUPAT SE V JEJÍCH ŘEKÁCH, VNÍMAT HUDBU JEJÍCH POLÍ, LUK, LESŮ I ČESKÉHO SRDCE! AŽ PROJEDE A POZNÁ CELÝ SVĚT, ALE MUSÍ VĚDĚT, ŽE SE MÁ KAM VRACET A PROČ SE VRACET!

Když naši předkové v roce 1918 vybojovali pro nás všechny samostatnost Československé republiky, proměnili nesvobodu a národnostní útlak nejen v nový, svobodný demokratický stát, ale zároveň uložili nám všem těžkou i radostnou daň její obrany, kultivace a růstu obecné vzdělanosti. Ne vždy jsme obstáli, důkazem bylo rozdělení státu i dnešní neutěšené poměry v naší společnosti. Každý z nás nese svůj díl viny, ale také svůj díl povinnosti napravovat křivdy minulosti a aktivně se podílet na úsilí slušných a poctivých lidí, kterých je v našem státě stále ještě dost. Česká obec sokolská jako celek i jako každý z jejích členů samostatně byla svými zakladateli předurčena k úloze nejen bránit vlast v době nebezpečí, ale především ovlivňovat život svých občanů ve jménu lidskosti, kalokagathie a obecné vzdělanosti. Požadavky dobrovolné kázně, bratrství, uvědomělých plnění povinností jsou dnes často zesměšňovány a podceňovány ve jménu modernosti za každou cenu. Nad soustavnou systematickou práci bývá povýšena „show“ – a bohužel se mnozí domnívají, že v ní je záchrana a možnost další existence. Minulost ukázala a budoucnost ještě ukáže, že tomu tak není! Stůjme pevně na zemi, oběma nohama, rozumem i citem. Není jiné cesty než jít dál, přijímat nové myšlenky a směry, vybírat, přetvářet a stavět. Stavět na vlastních zkušenostech a přesvědčení, na důvěře v lidskou slušnost, poctivost a smysl pro vyšší řád, v něco co převyšuje naše dnešní konání a zvyšuje laťku našich cílů – cílů svobodných lidí, tedy lidí, kteří si mohou a dovedou vybírat a vybrat.

Sestry a bratři – dostala jsem se dost daleko od plánovaného obsahu této stati, totiž k návaznosti a pokračování článků, které byly zveřejňovány v časopise Sokol pod názvem „Pozvánka župy...“ Ti, kdo četli, se měli možnost seznámit s atraktivními, ale i téměř neznámými kouty naší vlasti, našeho domova. Domnívám se, že je to potřebné, možná i nutné. Ve škole jsem se přesvědčila, že ze třiceti pěti žáků třídy jich bylo 28 u moře, ale pouze dva na Jizeře, vzdálené asi tři hodiny pěšky z Liberce.

Než se však začneme vracet do jednotlivých oblastí a krajů, podívejme se na Českou republiku jako na celek především ze zeměpisného hlediska. Je totiž obecně známo, že právě zeměpisné podmínky a poloha země patří k určujícím činitelům při tvorbě životního prostředí národa.

Česká republika skutečně leží v samém „srdci Evropy“. Mytickému praotci Čechovi se často vytýká, že se mu zalíbilo v úrodném kraji v podhůří Řípu a jeho širším okolí a netáhl dál. Nemohl však tušit, že sice našel „zemi zaslíbenou“, ale také neustále ohrožovanou mocnějšími a mnohem početnějšími národy, pro které je naše historické území územím strategicky důležitým. Na druhou stranu je ovšem tato poloha nesmírně výhodná jako křižovatka různých cest a civilizací, což vždy přinášelo užitek nejen materiální (obchod), ale i kulturní. Nové myšlenky a směry, umění, hudba, literatura, filosofie se tak k nám dostávaly často s předstihem před sousedními státy a posilovaly a rozmnožovaly tak základ české vzdělanosti a kultury.

Českou krajinu můžeme charakterizovat jako krajinu širou, volnou, měkce modelovanou, zelenou hustými lesy, zlatou zrajícím obilím a barevnou střechami lidských sídel. Nenajdeme zde vysoké neschůdné hory a hluboké propasti, ani moře, které jsme tu naposled měli v období druhohor a po němž nám v severních Čechách zbyly rozsáhlé křídové usazeniny a na jejich okrajích pohádková skalní města.

Zaoblený charakter české krajiny je způsoben jejím stářím. Byla totiž vytvořena již v období prvohor, tzv. hercynským vrásněním. Od tohoto období uplynul dlouhý čas, kdy vítr, tekoucí voda a rozdíly teploty konaly svoje dílo, ostré hrany povrchu pomalu mizely, vysoko položené oblasti se erozí stále snižovaly a snesený materiál pomalu vyplňoval sníženiny. Přesto má i takto vzniklý Český masiv svoje poměrně vysoké hory, třeba Krkonoše. Ty byly vyzdviženy daleko později, když se v sousedních Karpatech na východě uplatňovalo třetihorní vrásnění alpinsko – himalajské. Starý, dříve vytvořený povrch Českého masivu popraskal a některé jeho části byly následně vyzdviženy. Hřebeny Krkonoš se tak vyznačují poměrně plochým reliefem, za to jejich svahy jsou strmé a prudké, protože horský hřeben tu tvoří tzv. hrást. Moravské úvaly, přesněji řečeno linie Znojmo – Vyškov – Hranice – údolí Odry oddělují od Českého masivu hory východního pomezí naší republiky, které patří ke Karpatům. Žádné z těchto pohoří však nedosahuje dvou tisíc metrů, nejvyšší horou republiky je Sněžka – 1663 m.

Pokud se týče vodstva – i když nemáme moře, najdeme na našem území poměrně velké vodní plochy tvořené jezery a hlavně rybníky a přehradami.

Celé naše území patří k úmoří třech moří – Severního (Labem a jeho přítoky), Baltu (Odrou a povodím Odry) a Černého, do kterého se vlévá Dunaj, náš nejmohutnější tok, ke kterému patří větší část Moravy.

Jako větší část Evropy i naše republika leží v severním mírném podnebném pásu, charakterizovanému střídáním čtyř ročních období. Vlivem západních větrů od Atlantiku je západ území vlhčí, východní část má naopak spíše méně srážek. Na teplotních poměrech se ani tak neuplatňuje zeměpisná šířka, jako nadmořská výška. Hory mají podnebí daleko drsnější než nížiny. V současnosti jsme všichni svědky nebývalých rozmarů přírody, které naše území často katastrofálně postihují.

Pokud se týče rostlinstva a živočišstva – je dáno polohou území ve střední Evropě, nadmořskou výškou, podnebnými podmínkami a vzájemným pronikáním těchto vlivů. Z větší části můžeme naši krajinu považovat za krajinu kultivovanou, to je změněnou působením člověka, ale k jejímu prospěchu. Bohužel však nemáme nouzi ani o oblasti silně devastované působením povrchové těžby, hlubinným dolováním a soustavným porušováním a ničáním původních porostů. Ukázalo se, že heslo: „Poručíme větru, dešti...“ ovládneme a změníme krajinu – je cestou do pekel! A co je nejhorší – škody na přírodě způsobené lidskou zpuštěností a často hloupostí se dají napravit jen velmi obtížně a dlouho to trvá!

Tohle všechno – zároveň s vývojem lidské populace a její kultury v dané oblasti – vytváří podmínky pro život člověka i národa.

Na území republiky vymezené hraničními horami žijí ve svých přirozených historických hranicích především Češi, početní stav menšin se po druhé světové válce značně zmenšil. Všichni obyvatelé s českou státní příslušností mají stejná práva a měli by mít i stejné povinnosti, což, bohužel, v praxi není vždy pravda. Čeština je slovanským jazykem a to jazykem neobyčejně tvárným a ohebným. Během let přejala i cizojazyčné výrazy, což je v mnoha případech pochopitelné a nutné – ale, bohužel, to, jak se s ní zachází dnes, je neomluvitelné. Lidé by už konečně měli pochopit, že pouhým používáním cizího slova, pro které máme plně hodnotný český ekvivalent, se z nich nestávají světoobčané ani úspěšní podnikatelé nebo politici. Všechny známé a důležité národy o svou mateřštinu pečují – je jejich národním dědictvím a zárukou jejich identity. Tím víc to platí pro nás. Malý národ se může udržet a vyniknout pouze „silou ducha“, jak to říkal Masaryk.

Denně bychom měli zkoumat své svědomí a ptát se: „Jsem skutečně tím, kým si myslím, že jsem? Nebo pouze něco předstírám sám před sebou?“

Skutečně mi záleží na dění kolem nás, na spoluobčanech a přátelích – jsem ochoten pro ně něco udělat? Snažím se být člověkem s velkým Č, nebo mi záleží hlavně na osobním prospěchu, pohodlí, penězích a kariéře?

Tohle nejsou příjemné a lehké otázky pro nikoho z nás! Znervozňují nás a svým způsobem nám znesnadňují život! Když si však představíte, co vše pro nás znamená ta laskavá, milovaná země, ve které žijeme, všechno to dění, které zde probíhalo a probíhá, všechny lidské vztahy, které zde prožíváme, všechnu krásu a těžkosti, které sdílíme – pochopíte, že nás toto uvažování ve skutečnosti obohacuje a činí náš život plný a lidský.

A to není málo!

ZÁVĚR SAMIZDATU SOKOL LEDEN 2011

Nemám ani tušení, jak bude tahle moje iniciativa přijata. Jsem si vědoma toho, že: „Není na světě člověk ten, aby se zavděčil lidem všem!“ Domnívám se však, že pouze naříkat nad zrušením našeho časopisu nemá smysl. Berte tady tyto řádky jako pokus o splacení dluhu, který máme k Sokolu. Doufám, že se cvičitelé, vzdělavatelé, činovníci i členové Sokola připojí a pomohou v díle, které nemůže uskutečňovat jednotlivec. Prosím o články metodické (pokud bude potřeba, jsme schopni pomoci s názvoslovím, ze kterého mají cvičitelé oprávněné obavy – ale zbytečně. Je to jen otázka praxe a každý musí jednou začít!!), o články, které se týkají vzdělávání, kultury, nových nápadů a praxe v jednotách! Má-li mít tento způsob komunikace význam, musí ho přijmout za své představitelé a tajemníci žup, šířit ho elektronickou poštou mezi jednoty a jejich členy. Znamená to mít dobrý adresář a soustavně upozorňovat na naše internetové stránky. Zároveň by bylo dobře vytvořit i seznam stránek jednotlivých jednot a žup, případně je i kopírovat. Tam by se měly zveřejňovat hlavně běžné zprávy o činnosti, akademiích, závodech, úspěšných akcích, vyřešených i nevyřešených místních problémech, tak, abychom měli rychlou a pohotovou možnost vzájemné komunikace.

Tento „liberecký“ samizdat bude moci existovat pouze spoluprací bratra Sama Mikoláška, kdysi žáka a dnes místonáčelníka T.J. Liberec I. který je odborníkem na technickou stránku celého projektu. Pokusíme se zveřejňovat jednotlivá čísla vždy počátkem měsíce, takže budeme potřebovat příspěvky z hnutí vždy do 10. každého předchozího měsíce. Pro začátek budu asi drzá a budu se obracet přímo na jednotlivé známé cvičitele a činovníky s prosbou o pomoc. Ráda bych věřila, že budu úspěšná, i když moje zkušenosti nejsou nejlepší.

Má první prosba na cvičitele žactva a mládeže: Prohlédněte si, prosím, číslo 6 – 7 loňského roku (2010) časopisu a ještě dodatečně zadejte Vaším svěřencům vyplnění ankety, která by měla být podkladem pro srovnání odpovědí dětí před deseti lety a dnes. Výsledky pošlete na mou současnou mailovou adresu zupajestedska@seznam.cz s poznámkou „pro Jarinu“ – doufám, že časem budu mít vlastní adresu.

Toto první „číslo“ nikdo necenzuroval a nepředpokládám, že s mými myšlenkami a nápady musí každý automaticky souhlasit. Naopak bych docela přivítala, kdyby se nám podařilo vyvolat diskusi o palčivých otázkách, které musíme a budeme muset řešit. Víc rozumů a hlav víc ví – a víc rukou dokáže víc práce! A na tom musíme mít zájem všichni!

V dobré víře, že tato, doufejme že dočasná, náhrada časopisu Sokol bude takto pochopena, zdravím všechny sokolským Nazdar!

Jarina Žitná

